

Terugkoppeling Week van de Dialoog Klimaat 23 juni 2011 Ecohuis

Week van de dialoog 2010

2 tot 9 oktober 2010

51 klimaattafels waar in het
totaal 421 burgers aan deelnamen

Thema 'Klimaat en de impact ervan op
het leven in de stad'

A

't Stad
is van
iedereen.

**Zit mee aan
de klimaattafel**

**2 tot 9 oktober op diverse
locaties verspreid over de stad**

Tegen 2020 wil Antwerpen 20% minder CO2 uitstoten ten opzichte van 2005. Alle **ideeën, voorstellen en initiatieven** die helpen om deze doelstelling te halen, zijn absoluut welkom. Geef uw mening van zaterdag 2 tot en met zaterdag 9 oktober 2010 tijdens de Week van de Dialoog rond het thema 'klimaat'. Ga aan één van de vele gesprekstafels zitten, verspreid over de stad, en bepaal mee hoe het klimaatplan van Antwerpen er zal uitzien.

De volledige lijst van data en locaties vindt u op www.antwerpen.be/klimaattafels.
Inschrijven kan via de infolijn op 03 22 11 333, voor 27 september.

Profiel deelnemers klimaattafels

287 ingevulde enquêteformulieren:

- Veel 26-35 jarigen en medioren; jongeren opvallend afwezig
- Opvallend veel vrouwen;
- Veel zeer laag geschoolden en opvallend veel universitaireren. Relatief weinig laag geschoolden;
- Veel alleenstaanden;
- Rekrutering vooral via verenigingen, ook via vrienden.

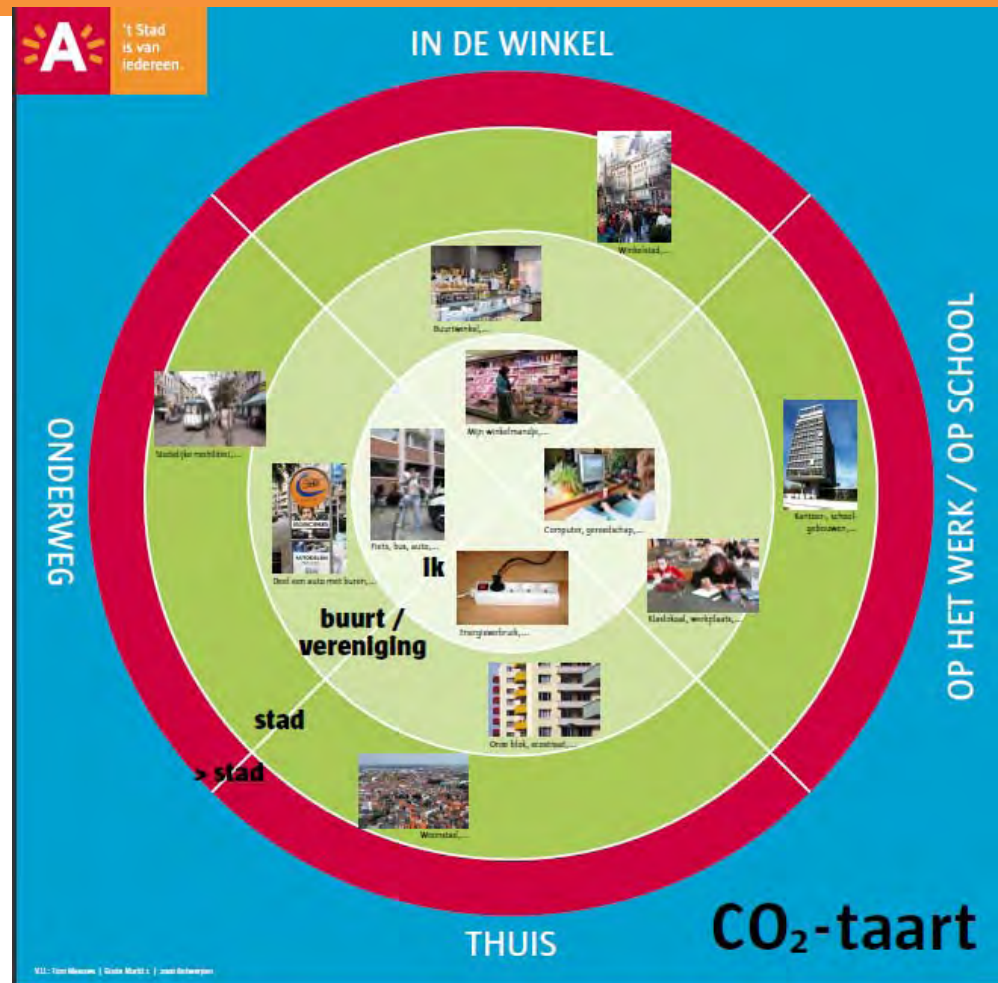
Opzet van de tafels

4 concrete thema's/activiteiten:

- In de winkel
- Op het werk/ op school
- Thuis
- Onderweg

Onderscheid tussen wat:

- Zelf
- Met zijn buurt of vereniging
- Als stad

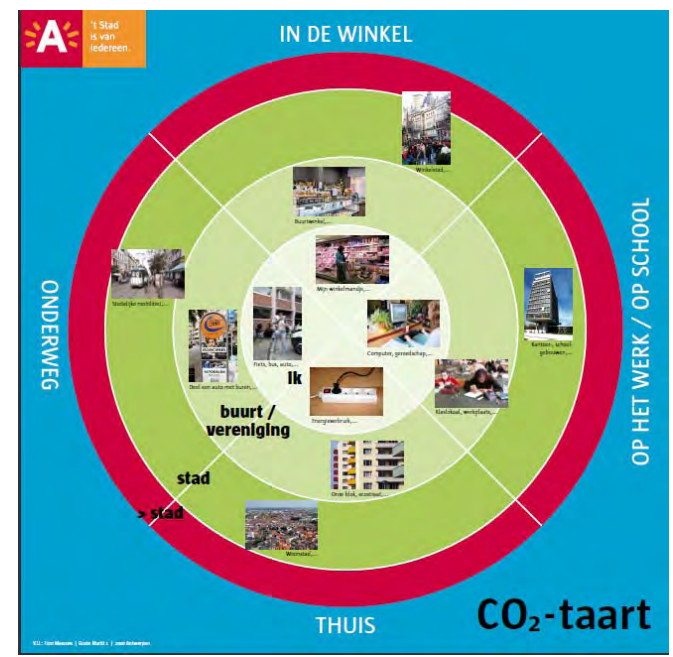
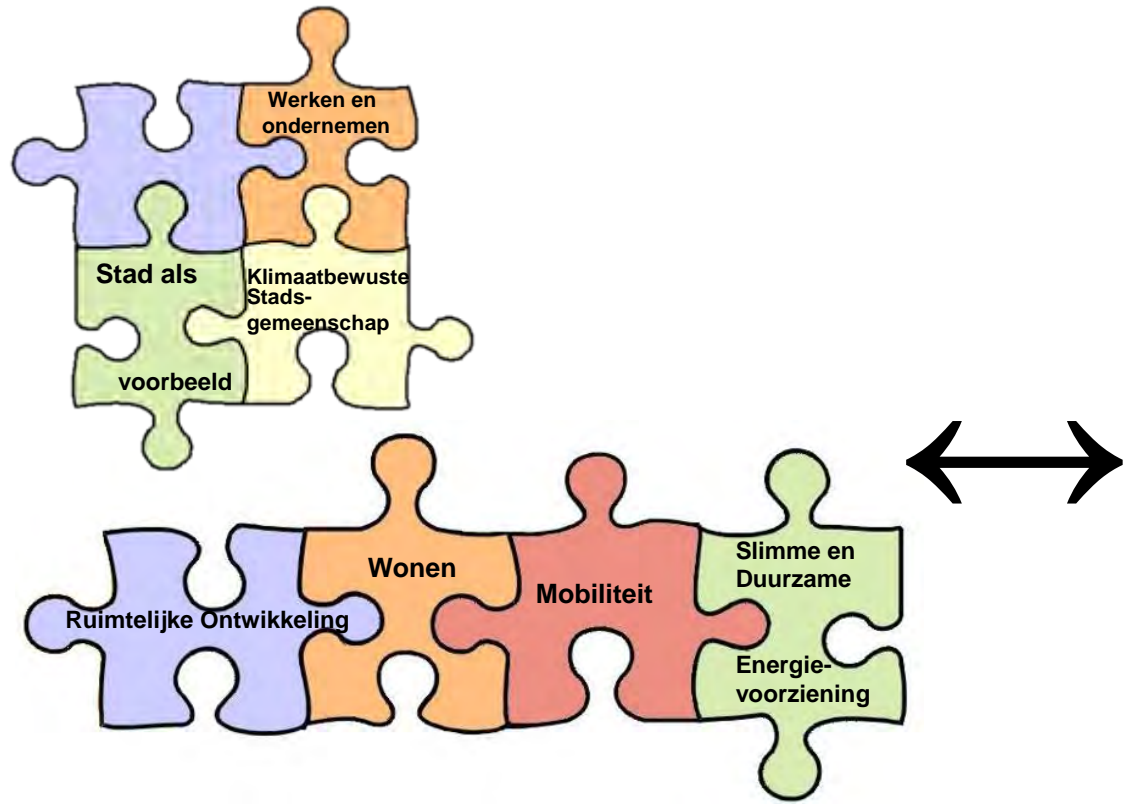
Analyse van de resultaten van de gesprekken

- 495 unieke ideeën en bijna 1000 suggesties
  - totaal 285 (uniek 89) ideeën over wat kan **'de stad'** doen om de CO2- impact van **verplaatsingen** in de stad te verminderen.
  - **'wonen'**: meeste suggesties wat kan men **'zelf'** doen, eveneens suggesties wat stad kan doen ter ondersteuning
  - Meeste ideeën mbt **'winkelen'** betrekking op wat men als **individu** kan doen.
  - Voor het **'werken/ naar school gaan'** vooral suggesties om **samen met de collega's/klasgenoten** uit te voeren.

Klimaatplan: 7 domeinen

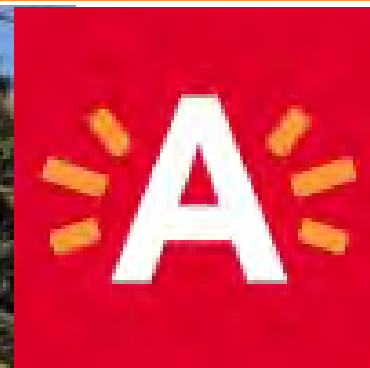

Relatie met het klimaatplan

- Afstemming van geopperde ideeën aan klimaattafels met maatregelen en acties in het plan
  - ambities plan & suggesties burgers
  - gedragenheid van de acties
- Oplijsten nieuwe ideeën en suggesties: kunnen in 2-jaarlijkse actieplannen verwerkt worden.
- Deelnemers verzamelden bijkomende ideeën om zelf acties op te zetten en dragen zo bij aan een klimaatbewuste stad.

Domein 1: De voorbeeldrol van de stad

Domein 1: De voorbeeldrol van de stad Tafelgesprekken

Suggesties binnen elk van de 4 activiteiten/ thema's

- Stadsgebouwen: groendaken, geen airco's, moderniseren van het scholen-patrimonium
- (Straat)verlichting: minder, vervangen door LED,...
- Voorbeeldgedrag in aankoop en materiaal: milieubewuste aanbestedingen, papierdrukwerk verminderen, ...

Domein 1: De voorbeeldrol van de stad Tafelgesprekken

Verplaatsingsgedrag stadspersoneel & wagenpark: verhuispremie voor stadspersoneel om dichterbij werk te komen wonen, propere vuilkarren, (nog) meer politie op de fiets, fietsen voor ambtenaren, openstellen parkings voor de buurt, ...

- De stad kan zelf energie opwekken. Minimaal moet zij zelf kiezen voor groene energie. Aanpalende wijken bevoorraden.

Domein 1: De voorbeeldrol van de stad Klimaatplan

Voor de **eigen stedelijke werking** wordt er fors ingezet op energiebesparende investeringen en monitoring van energieverbruik. De stedelijke vloot wordt verder verduurzaamd evenals het aankoopbeleid.

Domein 1: De voorbeeldrol van de stad Afstemming week van de dialoog - klimaatplan

Vb. Het goede voorbeeld geven vb: en op alle stedelijke gebouwen zonne-panelen, groene daken, spaarlampen, lichten uitdoen, isoleren voorzien

(1) Meer aandacht voor energie in stedelijke gebouwen

Vb. De stad moet zonnepanelen plaatsen op openbare gebouwen en scholen. De stad kan haar daken ter beschikking stellen aan derde partijen voor investeringen in zonne-energie. Dit bedrijf kan de elektriciteit dan verkopen aan de stad.

(2) De stad als producent en aankoper van hernieuwbare energie

Vb. Straatverlichting efficiënt maken, vb met bewegingssensoren

(3) Energiebesparing bij openbare verlichting

Domein 1: De voorbeeldrol van de stad

Afstemming week van de dialoog - klimaatplan

- Vb. Stads personeel met hybride wagens laten rijden
- (4) Een zuinig stedelijk voertuigenpark

- Vb. Enkel veggie food op evenementen
- (5) Het verduurzamen van de overheidsaankopen en evenementen

- Meer "dikke-truien"-dagen organiseren binnen de stad.
- (6) Stimuleren van klimaatvriendelijk gedrag van het stadspersoneel

Extra

- (7) Aankopen van 100% groene stroom
- (8) Verduurzamen van de haventuigen en havengebonden vloot

Domein 2: klimaatbewuste stadsgemeenschap

Domein 2: klimaatbewuste stadsgemeenschap Tafelgesprekken

- Gesprekken tijdens de week van de dialoog op zich al een stap in de richting van een klimaatbewuste stadsgemeenschap

- De kennis- en ervaringsuitwisseling werkte inspirerend en stimulerend:

- Deelnemers zien voor zichzelf of voor hun vereniging, burenen, vriendengroep, bedrijf, ... verschillende mogelijkheden voor acties
- Deelnemers willen anderen (hun collega's, familie, vrienden, ...) aanmoedigen tot actie

Domein 2: klimaatbewuste stadsgemeenschap Tafelgesprekken

- Voldoende & objectieve informatie d.m.v. eigen A-label voor producten en van bedrijven, (wekelijkse) CO₂ balans, ...

- 'Wonen' & 'mobiliteit':

- Minder de auto nemen en kiezen voor openbaar vervoer en fiets

- 'In de winkel':

- Bewustzijn van impact van het eigen consumptiegedrag, anders en minder consumeren
- Voeding: herkomst, seizoensgebonden, minder vlees, samen aankopen, samen vegi leren koken, lokale verdeling, ...

Domein 2: klimaatbewuste stadsgemeenschap Tafelgesprekken

- 'Afval en hergebruik':

- Zelf: herbruikbare zak, kiezen voor producten die niet verpakt zijn, kiezen voor grote pakketten, ...
- Overheid: verbieden van verpakkingen, het opleggen van taksen, organiseren van workshops rond hergebruik, 'herintroduceren' van naaiateliers, promoten van ruilbeurzen, rommelmarkten, verdere uitbouw van kringloopwinkels,...

Domein 2: klimaatbewuste stadsgemeenschap Klimaatplan

Klimaatplan: De **stadsgemeenschap** (bewoners, bedrijven, kennisinstellingen, ...) wordt betrokken bij de klimaatthematiek en het beleid van de stad door middel van integratie en participatie. Hiermee biedt de stad een antwoord aan de uitdaging om het maatschappelijk bewustzijn te verhogen en een effectieve gedragsverandering te bekomen.

Domein 2: klimaatbewuste stadsgemeenschap Afstemming week van de dialoog – klimaatplan

- Vb. Zorgen voor betere promotie voor samen aankoop (deur aan deur), De stad zou wekelijks kunnen laten zien wat de vermindering/vermeerdering van de uitstoot van CO₂ is om mensen te motiveren, De info geven met euro's ipv procenten. Duidelijke A-site met vergelijking van welke energiebesparingen wat te weeg brengen
(1) Sensibilisatie en informatie voor elke Antwerpenaar

Extra

- (2) Organisatie van het klimaatbeleid – Netwerk Duurzaam Antwerpen

Domein 3: Ruimtelijke Ontwikkeling

Domein 3: Ruimtelijke Ontwikkeling Tafelgesprekken

-Beperkt aantal suggesties

-Slim energievriendelijk locatiebeleid: mengen van wonen en werken, combinatie van functies mogelijk maken of stimuleren (vb wassalon en kapsalon), ...

-Verplaatsingsgedrag: 'autoluwe' binnenstad, inrichten 'zone 30', knooppunten voor openbaar vervoer, zones voor auto- en fietsdelen, ruimte voor randparkings, doordachte sturing van het verkeer,....

Domein 3: Ruimtelijke Ontwikkeling Tafelgesprekken

- Opleggen van randvoorwaarden in (uitbatings-) vergunningen: warmte Gordijnen of open diepvrieskasten verbieden, aircogebruik beperken, ...
- Ruimte voor hernieuwbare energieopwekking: nieuwe woonwijken of appartementsblokken meteen voorzien van groene energie d.m.v. een windmolen of zonnepanelen.

Domein 3: Ruimtelijke Ontwikkeling Tafelgesprekken

- Meer groen in de stad: onbebouwde zones openlaten, industriegebieden uitbouwen tot groene verbindingengebieden, meer groen in nieuwe woonwijken, vertikaal groen stimuleren, groendaken aanleggen, ...

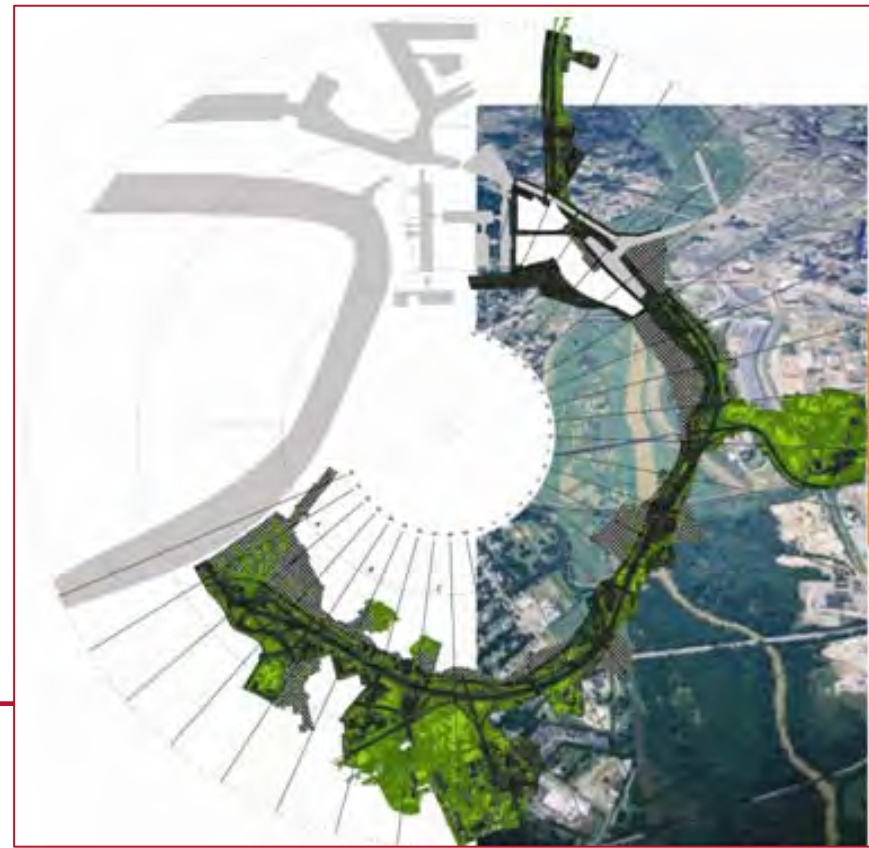
- Ruimte voor voedselproductie: meer ruimte voor volkstuinen, kweken van groenten of het houden van kleinvee op openbare ruimtes/ restruimtes/ borders op hoogte, ruimte voorzien voor (zelfpluk) landbouw aan de rand van de stad.

Domein 3: Ruimtelijke Ontwikkeling Klimaatplan

Klimaatplan: Klimaataspecten worden op een doorgedreven en consequente wijze geïntegreerd in het **ruimtelijk beleid** van de stad. Op termijn zal dit leiden tot een klimaatneutrale stedelijke ruimte.

Domein 3: Ruimtelijke Ontwikkeling

Afstemming week van de dialoog – klimaatplan

Vb. Bij bouwaanvragen/bouwvergunningen: aandacht naar energiezuinige maatregelen, strenge isolatienormen opleggen.

(1) Integreren van klimaataspecten in ruimtelijke plannen, instrumenten en projecten

Vb. Meer groene woningen in nieuwe wijken o.a. binnentuinen vastleggen voor behoud biodiversiteit. Bij het aanbouwen van nieuwe woonwijken of appartementsblokken deze meteen voorzien van groene energie door middel van een windmolen of zonnepanelen.

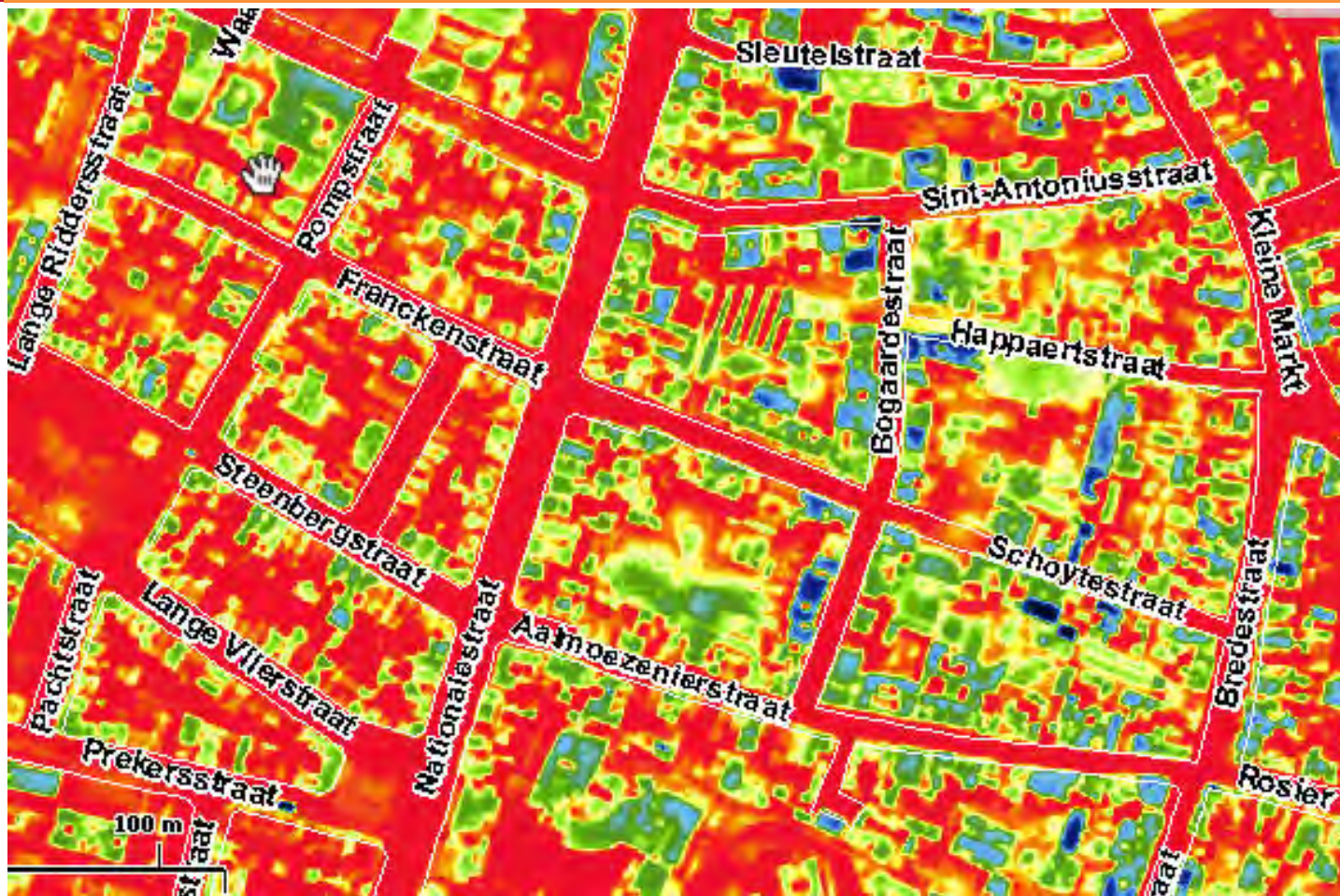
Elke nieuwe vervuilende energiebron in en buiten de stad verbieden

(2) Invullen van ruimtelijke randvoorwaarden voor slimme en duurzame energievoorziening

Domein 4: Wonen

Domein 4: Wonen Tafelgesprekken

Grootst aantal unieke suggesties

-Zelf :

Eenvoudige acties: afzetten/ lager zetten verwarming, uitzetten elektrische toestellen, toestellen bewuster aankopen of/en gebruiken. De isolatie in huis verbeteren door kleine maatregelen (tochtstrips plaatsen, rolluiken aflaten, radiatorfolie plaatsen) of/en grote maatregelen (dakisolatie, dubbel glas).

Domein 4: Wonen Tafelgesprekken

grote maatregelen:

samenaankopen van groene elektriciteit, gas, isolatie, spaarlampen, zonnepanelen, groendaken, wateropvang, ...

Samen met burenen/ vereniging de EcoHuisdokter uitnodigen, meedoen met klimaatwijken of energiescan voor de hele wijk.

Aansporen van medebewoners of collega's om de trap te nemen of het vervangen van de verouderde toestellen.

Domein 4: Wonen Tafelgesprekken

Vraag aan de stad:

ondersteuning bij het nemen van energiebesparende maatregelen. Vraag naar toegankelijke informatie en financiële ondersteuning.

Suggesties:

onafhankelijk stedelijk kenniscentrum uitbouwen, ontwikkelen van A-site met aanduiding van beste maatregelen, aangeven welke financiële besparing welke actie oplevert, ...

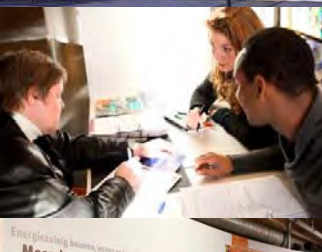

Domein 4: Wonen Tafelgesprekken

Burgers zijn op de hoogte van de premies, maar begeleiding nodig:

- meer promotie voor ecodokter, ecostraten en energiescans
- samen met de buurt een energieplan voor elke wijk, energie-scans per wijk
- deur-aan-deur premies en ondersteuning aanbieden

Het premiesysteem zou ook moeten rekening houden met doe-het-zelvers, lagere inkomens, ouderen, ...

Domein 4: Wonen Tafelgesprekken

TE HUUR

Bijkomende inspanningen voor sociaal zwakkere groepen:

- sociale woningen energiezuinig maken
- sociale huisvestingsmaatschappijen inschakelen in het sensibiliseren van huurders

Domein 4: Wonen Klimaatplan

De stad informeert, sensibiliseert en zet financiële middelen in voor het realiseren van een **energiezuinig woningbe-stand**, zowel voor bestaande woningen als voor nieuw-bouw. Er worden specifieke benaderingen gehanteerd per doelgroep.

Domein 4: Wonen

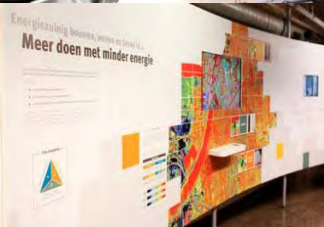
Afstemming week van de dialoog – klimaatplan

(1) Verankeren van het Vlaams beleid en handhaving in lokale instrumenten

Vb. De stad en Woonhaven moeten van sociale woningen energiezuinige woningen maken. Vaak zijn deze woningen, waar de armste en oudste mensen uit onze samenleving wonen, totaal niet milieuvriendelijk. Ze hebben vaak te oude verwarmingsinstallaties, slechte isolatie, slechte beglazing, spaarlampen lichttimers, lichtsensoren ...

(2) Bouwpromotoren (publiek en privaat) en sociale huisvestingsmaatschappijen stimuleren inzake energiezuinige renovatie van hun patrimonium en energiezuinig bouwen

Domein 4: Wonen

Afstemming week van de dialoog– klimaatplan

Vb. Collectief bouwen aanmoedigen en goede sociale woningbouw organiseren

(3) Sensibilisatie en informatie

Vb. Renteloze lening voor condensatieketel

Premiebeleid op isoleren uitbreiden naar de huurmarkt

(4) Financieel ondersteunen van eigenaars voor energiebesparende investeringen Premiesysteem uitbreiden naar huurders.

Vb. Kenniscentrum rond milieu in de stad waar mensen praktische toepassingen kunnen leren, dat normen stelt rond allerlei milieuvriendelijke maatregelen (uitbreiding ecohuis).

(5) Samenwerking met kennisinstellingen en organisaties voor de promotie en ondersteuning van energiezuinig bouwen

Domein 5: Mobiliteit

Domein 5: Mobiliteit Tafelgesprekken

Antwerpen Autovrij

STAD ANTWERPEN www.antwerpenautovrij.be
09 | 22 11 313

Meeste voorstellen, betrekking op wegwerken van barrières, niet altijd directe impact op het klimaat
→ **Klimaatplan vertrekt van het STOP principe, waarbinnen veel van de suggesties kaderen**

Hardware: infrastructuur en voorzieningen

- Fiets: meer, veiligere, bredere en beter onderhouden fietsinfrastructuur, fietssnelwegen,, fietsparkings (voor appartementsbewoners, sociale woningblokken, ...) en fietsherstelplaatsen.
- Openbaar vervoer: uitbreiden van tram en metro, knooppunten, aansluitpunten,...

Domein 5: Mobiliteit Tafelgesprekken

Software:

- Intelligent Traffic Systems (ITS) voor autoverkeer (groene golf, ...) en voor andere vervoersmodi
  - Fiets: aanbieden van informatie (snelste weg, beste weg, ...), het organiseren van aangename fietsroutes met goed uitgeruste stopplaatsen, opzetten van gezamenlijke fietsverplaatsingen (vb. fietslinten naar school samen met andere ouders, , ...)
  - Openbaar vervoer: vlot toegankelijke informatie-systemen (routeplanners,...), efficiënter organiseren, dienstregelingen, taxicheques, sensibilisatie via stadskanalen
- Jongeren kiezen voor duurzame mobiliteit!

Domein 5: Mobiliteit Tafelgesprekken

- Samenwerken rond duurzame mobiliteit:
  - samen fietsen als men uitgaat, samen zorgen voor fietsherstellingen, opzetten van carpooling, organiseren van fietslessen, fietsstraten, samen fietsaankoop organiseren, ...
- Stad:
  - Meer cambio plaatsen, autohaven, positief onthaal van fietsleensysteem, variëren in type fiets dat aangeboden wordt, fietskoeriers,...
  - Autoluwe stad waarbij minimale dienstverlening mogelijk blijft, bepaalde delen (centrum) autovrij maken, meerdere autoloze zondagen, financiële belasting van autoverplaatsingen in de stad

Antwerpen Autovrij

Domein 5: Mobiliteit Tafelgesprekken

- Voornemen: minder met de auto rijden in de stad, ook vraag aan bezoekers

Om dit te realiseren: voldoende randparking, met koppeling aan fiets, openbaar vervoer, ...

- Bedrijven aanzetten tot ander mobiliteitsbeleid

- Distributie: milieuvriendelijke bevoorradingssystemen, aan huisleveringen, buurtwinkels, ...

Domein 5: Mobiliteit Klimaatplan

De overgang naar een **autoluwe stad** steunt op een doorgedreven toepassing van het STOP-principe door het stimuleren van voetgangers en fietsers door middel van infrastructuur en voorzieningen, het uitbouwen van een efficiënt, betrouwbaar en ruim beschikbaar openbaar vervoer en het ontmoedigen van het gebruik van vervuilende voertuigen.

Domein 5: Mobiliteit

Afstemming week van de dialoog– klimaatplan

(1) Stappers

Vb. Ik ga minder met de auto en meer met de fiets rijden of openbaar vervoer of te voet.

(2) Trappers

Vb. Meer, veiliger, bredere en beter onderhouden fietspaden. Aanleggen van alternatieve fietsroutes, weg van de auto's. Fietsknooppuntenroutes, fietssnelwegen, ... (nu: onvoldoende fietspaden) Fietslussen creëren zodat mensen mooi van A tot Z kunnen rijden.

2A Stad en gewest breiden het fietsnetwerk uit

Vb. Op verschillende plaatsen in de stad (met hersteldienst) staan er fietsen die mensen gratis mogen gebruiken of tegen een heel kleine vergoeding = cambiofietsen.

2B De stad investeert in meer en betere fietsvoorzieningen

Domein 5: Mobiliteit

Afstemming klimaatplan – week van de dialoog

(3) Openbaar vervoer

Vb. Openbaar vervoer (bus en tram) meer, sneller (dan auto), frequenter, modern en proper. Aansluitingen van openbaar vervoer moeten beter. Openbaar vervoer goedkoper maken voor inwoners van de stad (dagelijks gebruik van inwoners zou vergroten). Vb. De bussen van de lijn op milieuvriendelijke brandstof laten rijden. De stad als overheid zou moeten kunnen overleggen dat de lijn en andere partners meer energiebesparende maatregelen treffen.

3A Inzetten van klimaatvriendelijk openbaar vervoer

3B Milieuzonering en buszones op maat van de stad

3C De doorstroming van het openbaar vervoer verbeteren

3D Convenant ondertekenen

Domein 5: Mobiliteit

Afstemming klimaatplan – week van de dialoog

(4) Personenwagens

Doordacht het verkeer sturen, met infrastructuur-aanpassingen, wegversmallingen ed

4A Beheersen en verminderen van verkeersstromen

Vb. Parkeergordel aanleggen.

4B Het parkeerbeleid inzetten als hefboom

Vb. Oplaadpunten (met groene energie) en speciale parkeerplaatsen voor elektrische auto's.

4C Voorbereiden op de komst van elektrische voertuigen

Vb. Zorgen voor virtuele veiling van groenten, telers leveren daarna rechtstreeks aan winkel.

4D De stadslogistiek CO2-arm maken

Vb. Met de collega's het bedrijf stimuleren om fietsvergoedingen te geven. Een busje dat mensen op bepaalde punten ophaalt.

4E Stimuleren bedrijfsvervoerplannen volgens STOP-principe

Domein 5: Mobiliteit

Afstemming klimaatplan – week van de dialoog

Vb. Meer transport via spoor en water

(5) Havengebonden vrachtvervoer: maatregelen van het Gemeentelijk Havenbedrijf

5A Verbeteren van de huidige modal split voor containerverkeer in de haven van Antwerpen

5B Walstroomvoorziening uitbreiden en milieuvriendelijke vloot

Domein 6: Een slimme en duurzame energievoorziening

Domein 6: Een slimme en duurzame energievoorziening

Klimaattafels

Meeste suggesties voor slimme en duurzame energievoorzieningen zijn er binnen thema wonen.

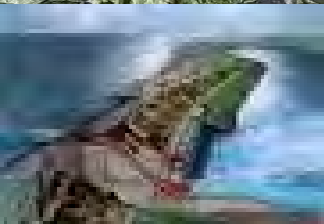
- Zelf :

- opwekken van groene stroom of aankopen (samenaankoop)
- Suggesties m.b.t. leasen van zonnepanelen en/of voorfinancieren voor minder kapitaalkrachtigen

- Stad en bedrijven: decentrale energieopwekking

- Zonnepanelen op alle openbare gebouwen, grote daken bedrijven en winkels, windmolens, stadsverwarming via restwarmte, getijde-energie vanuit Schelde benutten, verzamelen van bio-afval voor energie opwekking

Domein 6: Een slimme en duurzame energievoorziening Klimaatplan

Op vlak van **energievoorziening** wordt ingezet op de productie van hernieuwbare energie op het stedelijk grondgebied en op het aanpassen van de energie-infrastructuur en de elektriciteitsverdeling.

Domein 6: Een slimme en duurzame energievoorziening

Afstemming klimaatplan – week van de dialoog

Vb. zelf opwekken van groene stroom of
samen aankoop zonnepanelen, groene stroom

(1) Benutten van het potentieel aan hernieuwbare energie op grondgebied van de stad Antwerpen en Haven

Probleem van verouderd elektriciteitsnet en mogelijke acties hierrond: geen suggesties

→ Te weinig informatie hierover

(2) Aanpassingen van de energiedistributie

Domein 7: Klimaatvriendelijk werken en ondernemen

Domein 7: Klimaatvriendelijk werken en ondernemen Klimaattafels

-Minder suggesties

- Zelf & met collega's:

- toestellen, lichten en verwarming uitzetten bij vertrek, met fiets of openbaar vervoer komen, trap gebruiken, klimaatactielijst, 'groene week', baas stimuleren tot duurzame mobiliteitsalternatieven,...

- Investerings van bedrijven zelf:

- zonnepanelen op daken, slimme (LED) verlichting, aanbieden van bedrijfsfietsen, verlichten van kantoorgebouwen s'nachts,...

Domein 7: Klimaatvriendelijk werken en ondernemen Klimaattafels

- Stad: stimulerende en sturende rol

- label voor energiebewuste bedrijven, competities tussen bedrijven, energie audits bij bedrijven, Scholen subsidiëren voor ecologische maatregelen en milieusensibilisatie verplichten.
- Handel en horeca: energiebesparende maatregelen motiveren of verplichten (vb. verbieden van open diepvriezers, terrasverwarmers, werken met LED verlichting, ...). Zelf bewuster kiezen voor bepaalde producten of (buurt) winkels. Buurtwinkels ondersteunen door de stad.

Domein 7: Klimaatvriendelijk werken en ondernemen Klimaatplan

De stad plant de aanleg van een eco-efficiënt bedrijventerrein waar kennisinnovatie, economische versterking van ecoclusters en optimalisatie van stedelijke distributie tot ontplooiing komen. De **tertiaire sector en bedrijven** worden ondersteund in investeringen in energie-efficiëntie. Voor het havenbedrijf ligt de nadruk op de realisatie van het aanwezige hernieuwbare energiepotentieel (wind, zon, biomassa) in het havengebied, alsook op het verder uitbouwen van de acties met betrekking tot energie-efficiëntie (zowel voor de eigen activiteiten als voor de activiteiten van haar concessionarissen).

Domein 7: Klimaatvriendelijk werken en ondernemen Afstemming week van de dialoog– klimaatplan

- (1) Het ontwikkelen van duurzame, eco-efficiënte bedrijventerreinen
  - (2) Structuurversterkend clusterbeleid voor eco-innovatie en duurzame economie rond specifieke ‘ecoclusters’
  - (3) Aanbieden van gerichte opleidingen en investeren in groene jobs
- Vb. Bedrijven kunnen ook busjes ter beschikking stellen van hun personeel om beurtelings met het busje te rijden en de collega’s op te pikken. De stad moet meer sensibiliseren over een duurzaam energiebeleid binnen bedrijven.
- (4) Ondersteunen van KMO’s en tertiaire sector in energiebesparing

Domein 7: Klimaatvriendelijk werken en ondernemen Afstemming week van de dialoog– klimaatplan

Vb. Milieutaks heffen op alle producten die in de natuur slecht of moeilijk afbreekbaar zijn. Producten die ook nog eens verontreinigend of gevaarlijk zijn voor de natuur, nog meer taxeren.

(5) Stimuleren van best beschikbare technieken

Extra

(6) Maatregelenpakket van het Gemeentelijk Havenbedrijf

Bedankt!

